

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Novém Jičíně rozhodl v hlavním líčení konaném dne 14.2.2001 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Hanzelky a přísedících Zdeňka Holaně a Josefa Tichého, **t a k t o:**

Obžalovaný

nar.

v

okres

soukromý podnikatel, bytem

j e v i n e n, ž e

dne 14.4.1984 v době od 11.00 hodin do 18.00 hodin v Kopřivnici, okr. Nový Jičín, v kanceláři hotelu Stadion, jako zástupce náčelníka Okresní správy Sboru národní bezpečnosti, oddělení Státní bezpečnosti v Novém Jičíně, násilím a pohrůzkami násilí přinutil římskokatolického kněze

k podepsání spolupráce s StB tím způsobem, že mu vyhrožoval fyzickou likvidací, zbavením možnosti vykonávat kněžský úřad, persekucí jeho rodinného příslušníka, přitom jmenovaného ohrožoval sekáčkem na maso a nožem, vyhrožoval mu obviněním ze znásilnění a tím, že do něj nalije alkohol a odveze na záchytnou stanici, a tak závažným způsobem omezil jeho základní práva a svobodu občana

e d y jako veřejný činitel v úmyslu způsobit jinému škodu, vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu a takovým činem způsobil jiný zvlášť závažný následek,

č í m ž s p á c h a l

trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a/ odst. 2 písm. c/ tr.zákona č. 140/61 Sb.

a o d s u z u j e s e

Podle § 158/2 tr.zákona za použití § 40/1 tr.zákona k trestu odnětí svobody v trvání **2 let** a podle § 58/1a, § 59/1 tr.zákona se mu výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu **3 let**.

O d ů v o d n ě n í

Na byla podána obžaloba pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158/1a,2c tr.zákona, kterého se měl dopustit ve formě spolupachatelství dle § 9/2 tr.zákona s , tehdejším operativním pracovníkem Okresní správy Sboru národní bezpečnosti, oddělení StB Nový Jičín, jednáním blíže popsáním ve výrokové části tohoto rozsudku, přičemž dle obžaloby v důsledku tohoto jednání se u poškozeného vyvinula chronická úzkostná neuroza jako duševní choroba s trvalými následky. Trestní stíhání spoluobžalovaného bylo dnešního dne nepravomocně podle § 223/1 tr.ř. z důvodů uvedených v § 11/1g tr.ř. zastaveno.

Obžalovaný v přípravném řízení ani u hlavního líčení k vytýkané trestné činnosti nevypovídal, pouze namítl, že pro stejný skutek byl již postižen a je tak dána překážka věci rozsouzené. V předmětný den poškozený odjížděl s nimi zcela dobrovolně, nebyl odvezen, jak se dočetl ve sdělovacích prostředcích. Před verbovkou bylo s uskutečněno několik kontaktů, které proběhly v klidné atmosféře. Pokud si vzpomíná schůzky s knězem byly i po této verbovce.

Z výpovědi poškozeného jako svědka bylo zjištěno, že někdy v dubnu před Květnou nedělí byl navštíven na faře pracovníky StB, kteří přijeli autem a chěli s ním něco projednat. Protože na faře to nebylo možné, řekli, že se to projedná jinde. Nasedl k nim do auta a jeli do Kopřivnice. Mohlo být kolem 10.00 hodin dopoledne a bylo mu řečeno, že do oběda bude doma. Do budovy v Kopřivnici šli přes dvůr zadním vchodem a přišli do místnosti, která vypadala jako kancelář. Nejdříve se začli všeobecně bavit. Pak obžalovaný vytáhl nějaký papír a chtěl, aby podepsal spolupráci s StB. Toto odmítl a tak na něj tito dva příslušníci začali vyvíjet nátlak, kterým jej chtěli přinutit, aby podepsal spolupráci. Nejdříve mu bylo vyhrožováno slovně. Z těch dvou příslušníků se k němu choval tvrději a arogantněji ten měl i hlavní slovo. se k němu choval mírněji. Nátlak pokračoval. Obžalovaný mu bylo vyhrožováno, že do něj nalije alkohol a bude odvezen na záchytku. pak vzal nůž, sedl si před něj a říkal, že bude házet nožem směrem kde seděl. Přejížděl mu nožem po krku a vyhrožoval, že jej svlékne a bude řezat po genitáliích. Obžalovaný mu řekl, aby to podepsal, že jej ani Bůh nespasí. V této chvíli na něj přišla slabost a upadl na zem. Ví, že pak znovu seděl u stolku a opíral si hlavu, a na něj chrstl vodu a vyhrožoval, že bude přivázán na postel a bude v této místnosti třeba

Pokračování

pořes noc, pokud spolupráci nepodepíše, neodejde živý. Do místnosti přivedli dívku a řekli, že bude označen za pachatele znásilnění. Řekl, že je na krku kousnutá a to bude označeno jako od něj. Dívka se začala svlékat, sundala si svetr a potom si již nepamatuje co bylo dále. Ví jen, že dívka odešla. Pak se zde objevil muž v bílém plášti. Říkal, že je to lékař. Myslí si, že to byl ale vedoucí podniku, protože mu potom donesl k jídlu salám. V průběhu toho, co se dělo, mu bylo umožněno telefonovat domů mamince. Trvalo to vše dlouho a bylo již k večeru, když nakonec vlastní rukou napsal nějaký papír. Vzpomíná si, že odmítl napsat formulaci o donášení a napsal to jinými slovy. Pak jej odvezl autem do Štramberka. Šel do kostela, zrovna končila mše. S tím, co se mu stalo se svěřil matce a spolubratru. Po nějaké době mluvil o tom co se stalo s krajským církevním tajemníkem, který mu řekl, že ti dva byli potrestáni. Osobní přímý kontakt s obžalovanými již neměl. Od této události má zdravotní potíže, trpí nespavostí a přecitlivělostí. Bezprostředně po této události vyhledal péči psychiatra. Po dobu jeho života za ním docházel, pokud to bylo nutné. Zemřel asi v roce 1987. Nyní nikam pravidelně nedochází, pokud je to nutné, léky si koupí. Pro léky za byl asi 10 x. Předepisoval mu léky na spaní. Práce neschopen nebyl. K překonání potíží mu pomohla „vyšší moc“. Navíc byl Svatý týden, tedy větší počet náboženských obřadů, které prováděl jak to šlo, s vypětím všech sil. Při jednání obžalovaných nedošlo k fyzickému zranění.

Ze svědecké výpovědi bylo zjištěno, že ve věci byla vyslechnuta pracovníky Inspekce MV, kteří celou věc šetřili. Tenkrát vypovídala po pravdě a nic bližšího dnes již neví. Matně si vzpomíná, že do kanceláře vedoucího nesla nějaké občerstvení. V té době muž co přišel s a jeho kolegou seděl na sedačce, měl sklopenou hlavu a na konferenčním stolku před sebou měl nějaký papír a u něj položenou tužku. Neříkal nic, pouze seděl. Z místnosti po chvíli odešla. Ve své vedlejší kanceláři nic z oné místnosti neslyšela.

Z výpovědi bylo zjištěno, že o události z roku 1984 jej informoval sám. Řekl mu, že byl zavezen do nějakého hotelu v Kopřivnici, kde jej nejdříve po dobrém a potom po zlém nutili k tomu, aby podepsal spolupráci s StB. Měli mu vyhrožovat sekáčkem a noží, obviněním ze znásilnění ženy. Poškozený se mu svěřil, že měl během doby, co byl v hotelu, hrozný strach a trvalo to dlouho. Nakonec nátlaku podlehl a s výhradou nějaký papír podepsal. Asi po týdně po této události jej navštívil. Bylo na něm vidět, že má strach a je vyděšený. Poškozený jej vyzýval, aby odešel a již se s ním nestýkal. Myslel si, že je v šoku, a proto neodešel a vyzval jej, aby se mu svěřil. Svěřil se mu až později. Ta událost úplně změnila, byl to zcela jiný člověk. Neví o tom, že by poškozený užíval léky, ale svěřil se mu, že se léčí někde na psychiatrii. Do té doby byl veselý normální člověk, potom to byl zcela někdo jiný. V současné době je již normální, ale jiný než před událostí.

Ze svědecké výpovědi bylo zjištěno, že od roku 1973 pracoval jako okresní církevní tajemník. S knězem se znal a jejich vztahy byly velmi korektní a přátelské. Kněz byl plaché povahy a vyžadoval vstřícné chování. O události, která je předmětem tohoto trestního řízení, se dozvěděl se zpožděním od děkana a krajského církevního tajemníka. Věc se měla projednat na štramberské faře, kam byl přizván. Na této schůzce si poškozený stěžoval na jednání dvou pracovníků policie- konkrétně mluvil o vyhrožování nožem a sekerou. Říkal, že je s nervy mimo. Poškozený byl takové povahy, že se dal zastrašit, šlo o osobu psychicky labilní. Nevzpomene si, zda poškozený žádal o povolení zástupu pro výkon církevních obřadů v souvislosti s projednávanou událostí. Někaké stížnosti na jeho práci byly, ale v tom smyslu, že byl pomalý a nestíhal. Byl to trvalý rys, se kterým se u něj setkal před i po projednávané události. Poškozený hrával na varhany, aranžoval hudební skladby a při této činnosti byl hodně roztěkaný, nesoustředěný a nervozní.

Z výpovědi jako svědka bylo zjištěno, že v letech 1982- 1988 působil jako kněz v Kopřivnici. Z této doby znal i kněze jež působil v sousedním Štamberku. Snad ve dvou, třech případech jej zastoupil při pohřbu či bohoslužbě, ale na důvod či přesnou dobu zástupu si nevzpomene. O projednávané události nebyl poškozeným informován. O tom, co se mu mělo přihodit, ví až z pozdější doby z médií.

Z výpovědi svědka bylo zjištěno, že působil ve funkci kněze v Příboře od roku 1978. zná spíše z úředního jednání, ze seminářů a z vizitace, na kterou jednou ročně do Štamberku jezdil. Poškozeného hodnotil jako tichého, uzavřeného, skromného člověka, puntičkáře. O jeho dřívějším či současném zdravotním stavu není informován. O projednávané události se dozvěděl od poškozeného. Bylo to nějak počátkem května 1984, když byl právě na uvedené vizitaci a zde mu vyprávěl, že byl nucel podepsat spolupráci s StB. Požádal jej, aby o tom informoval nadřízeného děkana. Byl přitom dosti rozrušen. Na detaily si dnes již nevzpomene. Ví jen, že to mělo být někde v hotelu, že tam snad byla i žena, kterou měl znásilnit nebo něco v tom smyslu. nikdy při bohoslužbách nezastupoval. Není si vědom, že by si všiml nějaké podstatné změny v chování před a po této události. Setkávali se jednou měsíčně na kněžském semináři, ale blíže zde spolu nehovořili.

Z výpovědi jako svědka bylo zjištěno, že dne 15.4.1984 zemřela matka jeho manželky. V ranních hodinách byl v lese a když se vrátil domů, byli zde již příbuzní a lékař, jeho tchyně byla mrtvá. Vyčkali skončení mše ve Štamberku a chtěli matce zajistit církevní obřad při pohřbu. S manželkou šli na faru a otevřela jim matka pana faráře. Vysvětlili jí důvod návštěvy a ona jim sdělila, že z toho dnes nic nebude, neboť její syn se nervově zhroutil. Odkázala je na kopřivnického faráře. Ještě téhož dne o bohoslužbu pro zemřelou požádali faráře z Kopřivnice. Pohřeb bylo nutno konat v Kopřivnici, jinak by byl nutný státní souhlas. Pohřeb se konal ve čtvrtek 19.4.1984. Informaci o nervovém zhroucení mu tak podala matka kněze. Toho v ten den neviděl.

Vyšetřovatel ÚDV Brno jako svědek u soudu uvedl, že ve funkci vyšetřovatele působí od 1.4.1996. Byl pověřen případem dnes u soudu projednávaným. Z dosud shromážděného spisového materiálu dospěl k názoru, že je možno dovodit trestní odpovědnost obžalovaných a Tento případ byl vyčleněn ze svazku spisu bývalých příslušníků StB a spol, kteří měli také co dočinění s tímto případem. Ve spisovém materiálu, který převzal, bylo již obsaženo zproštění mlčenlivosti obou dnes obžalovaných. Bez zproštění mlčenlivosti by nemohl provádět jejich výslech. K tomu, kdo konkrétně a pro jaké účely vyžádal zproštění mlčenlivosti u ministra vnitra, se vyjádřit nemůže.

Ze svědecké výpovědi bratra poškozeného, bylo zjištěno, že si na den 14.4.1984 vzpomíná. Byla sobota a matka mu telefonovala, že na faru přišli dva pánové, s kterými poškozený odjel do hotelu v Kopřivnici. Matka mu neřekla důvod, pro který bratr odjel z domu. Tenkrát této informaci ještě nepřisuzoval větší vážnosti. Bratr v té době měl více kontaktů, ať již z okruhu církevních či státních. Na požádání matky se jel do Interhotelu podívat, ale zde o bratrovi nikdo nevěděl. Takto i informoval matku, která měla starost, neboť bratr měl určité služební povinnosti. Až dodatečně zjistil, že bratr byl na druhém z kopřivnických hotelů. Později znovu volal matce a ta mu řekla, že bratr se již vrátil a funguje dál. Bratr jej nikdy podrobně neinformoval, co se mu vlastně stalo. Až počátkem 90. let mu řekl, že byl zavřený v nějaké místnosti s obnaženou ženou a byly na něj činěny psychické i fyzické nátlaky, aby podepsal spolupráci s StB. Podrobnosti však uvádět nechtěl a když popisoval tyto události, byl zcela traumatizován. O dalších okolnostech případu byl informován matkou. Ta mu řekla, že nešlo o přátelskou návštěvu. Sdělila mu, že události

předcházelo vniknutí na faru a ona s poškozeným měli obavu, že na faře byl namontován odposlech. Od matky ví, že bratr měl strach, že je sledován ještě před touto událostí. On sám se s bratrem stýkal asi 5 krát do roka, před i po roce 1984. Projednávaná událost byla pro poškozeného silně traumatizujícím podnětem, což bylo patrné i na jeho chování. Uhýbá pohledem a nechce se bavit o tématech, které by jen okrajově zabíhaly do pro něj méně příjemných oblastí. Jsou však i oblasti, ve kterých se jeho chování nijak nezměnilo a tato událost jej nepoznamenala. Je to při výkonu jeho kněžského povolání a zejména při práci s dětmi je úplně jiný člověk. Není informován zda a jakým způsobem byl pro narušenou psychiku léčen ani o tom, že by musel žádat o zástup při pastoračních povinnostech či výkonu kněžského povolání vůbec. Není také informován, že by bratr navštěvoval jejich bratrance.

On sám se s bratrancem setkával asi dvakrát do roka, ale o události z dubna 1984 se s ním nikdy nebavil. O bratrovi ví, že si občas prášek na uklidnění nebo na spaní vzal, ale o pravidelném užívání léků není možno hovořit.

Z výpovědi jako svědka bylo zjištěno, že s poškozeným přicházel do kontaktu v době od roku 1984 do počátku 90. let jako řadový farník. Bližší kontakt s ním navázal počátkem 90. let, jako spoluzakladatel OF, kdy se snažil s kolegy dopátrat se nějakých nepravostí bývalého režimu. Poškozený při svém kázání po roce 1989 naznačil něco u události z dubna 1984. Byl o tom informován a vypravil se za ním na faru do Rybího. Zcela neformálně s ním navázali rozhovor a on byl ochoten o této věci mluvit. Vyprávěl o tom, že byl v 80. letech vystaven četným tlakům SNB. Hovořil zejména o dvou členech tohoto sboru, kdy jeden z nich měl mohutného kníra. Tito muži mu měli strpčovat život a byli několikrát nezvanými hosty na jeho faře. Často jej provázeli na cestě ze Štramberka do Rybího, cestou jej předjížděli, zastražovali. Také se měli dostat k němu na faru. Při jeho vyprávění museli několikrát hovor odvést na jiné téma. Řekl jim, že místo toho, aby sloužil večerní mši, jej dva příslušníci policie odvedli z fary, zavázali mu oči, takže nevěděl kam ho vezou. Oči mu rozvázali v nějaké zatuchlé sklepní místnosti. Chtěli, aby něco podepsal. Vyhrožovali mu a chtěli do něj nalít alkohol. Měla být přítomná i nějaká žena, která se měla před ním vysvléci. Byl zde snad připraven i fotograf, který jej pak měl kompromitovat. Kněz vyprávěl také o tom, že v nočních hodinách se tito muži dostali na faru po rozbití okna. Prostě svým jednáním na něj psychicky působili zřejmě proto, aby podepsal spolupráci. Při jejich rozhovoru byl poškozený silně rozrušen. Při řeči se zajíkal, měl rovněž nějakou mimiku v okolí rtů a vysvětloval, že tuto mimiku má od nervového šoku, který prožil. Tuto mimiku a tiky má i při běžné mluvě, při kázání. Jako věřící navštěvuje nedělní mše, na kterých se setkal i s knězem. poprvé asi v roce 1983-1984. Pokud jeho kázání srovná s kázáním předchozího kněze, byl kněz pomalejší a měl svůj svérázný humor. Neví, zda poškozený byl při bohoslužbách zastupován.

Ze svědecké výpovědi bylo zjištěno, že poškozený působil počátkem 80. let i na sedlnické farnosti, kde on v té době, stejně jako nyní byl kostelníkem. S knězem tedy přicházel pravidelně do styku. Jednou v létě, v době, kdy již poškozený byl přeřazen na farnost Rybí, si vzpomíná, že v odpoledních hodinách zastavil u jeho domku, vběhl na jejich dvůr a dovnitř do bytu. Nemohl ze sebe nic dostat. Až po chvíli, kdy se zvetil, mu sdělil, že je pronásledován. Všiml si již předtím, že vzápětí po knězi přijelo další auto, které zůstalo za autem poškozeného stát. Pak jej kněz požádal, zda by jej neodvezl na faru do Štramberka. Jak se kněz svěřil, učil v ten den náboženství v Rybím a když z Rybího odjížděl, všiml si podezřelého auta, které jej sledovalo. Odbočil na polní cestu a auto jelo za ním. Proto se rozhodl jet do Sedlnic ke známým. Myslí si, že dnes projednávaná událost se na poškozeném projevila. Je informován, že kněžské povinnosti si plní „jakž takž“, ale je zakřiknutý, samotář, vyhýbá se společnosti. S poškozeným se setkává na různých kněžských slavnostech i nyní. Přišla řeč i na událost z roku 1984. Vybídl kněze, aby přišel před soud a ve věci vypovídal, ale on toto striktně odmítl.

odůvodněním, že vše odporoučí nejvyššímu soudu, tedy Bohu. Má za to, že pokud by poškozený před soudem vypovídal, sesypal by se.

Z výpovědi sestry poškozeného jako svědkyně bylo zjištěno, že do roku 1970 až se provdala, bydlela ve společné domácnosti i s bratrem. Přesto i posléze bydlela ve Trenšátě p.R. jako poškozený a tak se velmi často navštěvovali. V roce 1984 se odstěhovala do Suchdolu, ale i nadále byla s bratrem v kontaktu. Osobně tak dvakrát do měsíce, telefonicky i dvakrát týdně. Měli k sobě blízko a svěřovali se jeden druhému se svými problémy. Přesto o událostech roku 1984 poškozený moc nemluvil. Těžce nesl, že podepsal spolupráci StB. Naznačoval, že tou událostí dost trpí. Na dobu před velikonoce 1984 si vzpomíná. Tenkrát se uklízel kostel a bratr se svěřil, že čeká, že pro něj přijedou. Těch nátlaků na jeho osobu bylo více i před touto událostí. Bratr měl pocit, že je pronásledován. Při jedné z návštěv objevila na faře ve Štramberku odposlouchávací zařízení. Bratr jezdil autem zn. Wartburg, které si občas půjčil její manžel. Jednu se jí manžel svěřil, že když jel bratrovým autem, byl sledován, doslova honěn. O projednávání události se bavila více s maminkou. Ta z toho byla velmi nešťastná a vystrašená. Od matky ví, že bratr byl v tom dubnu pryč několik dnů, snad čtyři dny. Po celou tu dobu dělali na něj nátlak aby podepsal spolupráci. Říkal to i bratr, že byl na jednom místě několik dnů někde ve sklepe přivázaný. Poškozený strašně nerad užíval léky, léčil se spíše bylinkami. Pokud nad odebral nějaké léky, musel je mít pro někoho jiného. Bratr nebyl pro nic léčen, nebyl nikde hospitalizován. Pokud by byl léčen, svěřil by se jí s tím, stejně jako to učinil např. v loňském roce, kdy měl určité zdravotní problémy. Léky na spaní rozhodně neužíval. Když nemohl spát, zahrál si na klavír. Pokud byl na tom psychicky špatně, uchyloval se spíše ke své víře, než k lékům. S bratrancem se poškozený stýkal v rámci rodinných vztahů, měli společného koníčka. Nevylučuje, že bratr mohl navštívit i v ordinaci, ale mohl to být jen přátelský pohovor než nějaké léčení.

Z výpovědi jako svědkyně bylo zjištěno, že její zesnulý manžel byl bratrancem poškozeného. Při rodinných oslavách se vzájemně navštěvovali. Vzpomíná si, že poškozený jednou požádal manžela o pomoc a pozval jej do Štramberku. Zde manželovi za její přítomnosti vysvětlil o co jde. Svěřil se, že je zničený a potřebuje pomoci. Tvrdil, že je pronásledován a kolem něj je plno podezřelých okolností. Byl pozván někde na oběd, ale průběh tohoto setkání byl úplně jiný než očekával. Chtěli po něm, aby se přiznal k činům, které neudělal. Také mluvil o tom, že v noci byla nastrčená na faru nějaká žena, která chtěla vyzpovídat. Měl z toho bavy, proto ji odmítl. Ještě ten den mu manžel naordinoval nějaké léky, které mu posílal i později. Dávkování řídil telefonicky, možná došlo k dalším osobním setkáním. Léky byly určeny pro poruchy pánku a na zklidnění psychického stavu. Později zasílání léků již nebylo tak časté. Její manžel zemřel v roce 1992. Návštěva, kterou výše popsala se uskutečnila někdy na podzim. Manžel poškozeného několikrát utěšoval a poučil o účincích léků.

Soudní znalec MUDr. Ivo Weinberger vyhotovil ve věci dva znalecké posudky. V prvním z nich dospěl po vyšetření poškozeného k závěru, že tento trpí chronickou úzkostnou neurozou a jeho osobnost je introvertní disponovaná senzitivní. Události v roce 1984, zvláště pak 14.4. toho roku, jako traumatický šok, byly spouštěcím mechanismem a iniciací chronické úzkostné neurozy. Pracovní potenciál poškozeného je vzhledem k jeho profesi vážně narušen a není vyloučeno, že po zdravotní stránce není způsobilý výkonu své funkce. Sama choroba může způsobit invalidizaci. U hlavního zjištění doplnil a upřesnil ústně tento posudek tak, že uvedl, že při vypracování znaleckého posudku měl k dispozici dva připojené spisy a výsledky svědků předmetné události / ? /, ale neměl k dispozici zdravotní dokumentaci. Poškozený v průběhu vyšetření se choval nedůvěřivě, zejména zpočátku. Vyžadoval přítomnost vyšetřovatele, což není zcela obvyklé. Při vyšetření pan

pouze onu událost z dubna 1984, která na něj působila a proto neměl jiných podkladů pro závěr, že by tato neuroza mohla vzniknout na podkladě jiné události než projednávané. Poškozený měl určité rozvinuté dispozice pro tuto neurozu, je zvýšeně citlivý k vnějším projevům a vlivům. Znalec také uvedl, že obava z nařčení ze spolupráce s StB rozhodně nebyla hlavním podkladem pro vznik neurózy, mohla však být jedním z kamínek mozaiky příčin. Zjištěná neuróza u poškozeného gradovala asi dva roky po projednávané události a pak došlo k petrifikaci / zkonstatační neuróza /. Neuróza se dá úspěšně léčit. Úspěšnost je odvislá od druhu neurózy. Léčba příbuzným psychiatrem byla méně dostatečná. K žádosti soudu vyhotovil znalec doplněk svého posudku. Z něj bylo zjištěno, že dle znalce chronická neuróza / dle nové klasifikace posttraumatická stresová porucha / u poškozeného trvá. Jedinec při této poruše je vystaven traumatické události, při které prožil, byl svědkem či musel čelit události, při níž mimo jiné hrozí smrt či je ohrožena fyzická vlastní integrita. Odpověď jedince na toto je intenzivní strach, beznaděj či hrůza. Tato traumatická událost byl incident 14.4.1984. Pacient je neschopen částečně či zcela si vybavovat některé důležité momenty z období expozice stresoru. Jsou přítomny aspoň dva z příznaků zvýšené psychické vzrušivosti, které před expozicí stresoru nebyly přítomny - problémy se spánkem, podrážděnost či návaly hněvu, potíže s koncentrací, hypervigilita, nadměrná úleková reaktivita. Trvalé vyhýbání se podnětům spojeným s traumatem je charakteristické pro posttraumatickou poruchu a projevuje se mj. snahou vyhnout se myšlenkám, pocitům či rozhovorům spojeným s traumatem, snahou vyhnout se lidem, místům či lidem, vyvolávajících vzpomínku na trauma. Trvají-li příznaky déle než tři měsíce, jde o posttraumatickou stresovou poruchu chronickou. Ze zdravotního psychiatrického hlediska byla pracovní schopnost dubiosní. V době vyšetření znalcem v roce 1997 byl stav poškozeného na vystavení pracovní neschopnosti. V osobním životě poškozeného se nutně musela projevit úzkost, strach, nedůvěřivost a obava, že by se mohli do nepříjemných situací dostat i lidé, se kterými se stýká. Určitě se dostal do sociální izolace. Úmrtí členů rodiny působí neurotické reakce, které mají jiný charakter než posttraumatická stresová porucha. Další stresové situace v životě poškozeného jsou pouze přídavné a následné, které potíže mohly zhoršovat, avšak základní trauma byl bezesporu inkriminovaný incident ze dne 14.4.1984. Vzhledem k absenci zdravotní dokumentace nelze potvrdit ani vyvrátit den 14.4.1984 jako základní trauma, avšak vyšetření poškozeného i svědecké výpovědi pro to jednoznačně svědčí. Průběh posttraumatické stresové poruchy je proměnlivý. Ve většině případů dochází k uzdravení. U malé části pacientů má porucha chronický průběh a trvá mnoho let s případnou přeměnou v přetrvávající změnu osobnosti. Léčba u akutního typu posttraumatické stresové poruchy je přemístění pacienta z místa traumatické expozice, rozhovory o traumatické situaci, psychická podpora atd. U chronického typu neexistuje jednotné terapeutické schéma. Léčba poškozeného nebyla určité optimální, časový horizont úspěšné léčby, resp. uzdravení nelze určit. Optimální psychiatricko- psychologická permanentní péče by ovšem měla alespoň větší naději na úspěch, tj. uzdravení. Poškozený byl léčen po události bratrancem v 2-3 týdenních intervalech a byla mu předepisována sedativa a hypnotika. Poslední obvodní lékař / MUDr. Vaněk / mu napsal za necelé dva roky 80 tbl. Rohypnolu, bez další medikace. Léčba farmakoterapií od roku 1984 nebyla konstatována. Aktuální psychický stav poškozeného není s největší pravděpodobností dobrý, poškozený se vyhýbá kontaktům připomínajícím trauma, kterému byl vystaven a které zapříčinilo jeho stav. Z hlediska jeho zdravotního stavu by bylo vhodnější, aby se na základě výsledků a vyšetřením nepodroboval.

Ze znaleckého posudku a výpovědi znalce PhDr. Petra Vavříka bylo zjištěno, že své vyšetření provedl po telefonické domluvě s poškozeným v místě jeho bydliště. Na počátku setkání byla patrna chování poškozeného nejistota a nedůvěra i poté, co znalec prokázal svou totožnost.

vyjádřil své zklamání, že vyšetření bude přece jen realizováno- bylo mu snad naznačeno, že to již nebude třeba. Při rozboru předmětných skutečností se v jeho projevu zvýraznily známky tenze, byla patrna nechuť vracet se v podrobnostech k této záležitosti, potvrdil, že by uvítal, kdyby bylo „

trápení“ spojené s vyšetřováním této věci již ukončeno. Ve svém kněžském povolání byl spokojen, i když byl často překládán z farnosti na farnost. Byl celkem vyrovnaný a šťastný - to se ovšem změnilo po předmětné události. V poslední době už je zase na tom lépe. Zažívá i jisté úzkosti v souvislosti s narůstající zločinností, má na mysli vykrádání kostelů, i případy loupeží a násilí na kněžích. Při vyšetřování uvedl, že projednávaná událost znamenala velký zlom v jeho životě. Na dotaz popisuje úzkostně neurotické potíže v následných údobích - to vše v diskrétní, nepřepjaté rovině. Analýza neurotického potenciálu svědka - poškozeného vede znalce k závěru, že vedle primární neurotické dispozice je možno v profilu úzkostných projevů poškozeného nalézt též jejich vazbu k předmětné události, že tato událost se odráží v prožitkových obrazích svědka, jako významné psychotrauma, které dlouhodobě destabilizovalo jeho psychické dění a poznamenalo jeho postoje a způsoby chování. V současné době zobrazený neuroticismus svědka vykazuje dílčí souvislost s předmětnou událostí. Takovým rysem jeho osobnosti je zvýšený neuroticismus ve smyslu vysoké připravenosti k úzkosti. V jeho jednání - zvláště v nezvyklých, zátěžových a zejména konfliktních situacích je zvýšená pravděpodobnost neurotické „zablokovanosti“, neschopnost chovat se spontánně a sebevědomě, projevovat v plné míře svůj prožitkový a intelektový potenciál. Provedeným vyšetřením nebyly zjištěny takové skutečnosti psychologické povahy, které by zpochybňovaly obecnou schopnost svědka - poškozeného věrohodně vypovídat. Nebyly zjištěny sklony k účelovému zkreslování, ani sklony k účelovému blokování informací ve svůj prospěch. Byly u něj pouze zjištěny tendence nepřipomínat si předmětnou událost. Předmětná událost představovala pro silný psychotraumatisující zážitek, dlouhodobě zvýrazňující jeho neuroticismus a lze ji mít za zdroj dlouhodobého psychického dyskomfortu svědka. Zvýšený neuroticismus, který je jádrovým rysem jeho osobnosti, jej provází již od dětství a v průběhu dalšího života pod vlivem stresových situací, dochází k jeho prohloubení.

Z vyšetřovacího spisu ČVK:KS 00106/IN-84 Krajské správy SNB bylo zjištěno, že dne 21.8.1984 byl náčelník inspekce KS SNB informován náčelníkem KS SNB Ostrava

o případu nesprávného provádění operativních úkonů ze strany

a Operativními prostředky S StB bylo zjištěno, že oba jmenovaní dne 4.4.1984 prováděli v kanceláři hotelu Stadion v Kopřivnici vázání při kterémžto služebním úkonu postupovali v rozporu se služebními směrnicemi a používali nevhodných postupů v průběhu vázání. Náčelníkem KS SNB Ostrava byl dán pokyn, aby inspekce náčelníka KS SNB provedla prošetření k dané věci, když je dáno důvodné podezření, že došlo ke spáchání trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 tr.zákona. Vyšetřovatelem inspekce náčelníka KS SNB Ostrava bylo prováděno šetření, v průběhu kterého po výsledku

a / oba členové komise náčelníka

StB Ostrava pro prošetření získaných poznatků o porušení operativních směrnic / a bylo zjištěno:

Na VS StB Nový Jičín byl od roku 1982 v prověřování operativním pracovníkem ve spise PO č. 23982 farář . Na základě provedeného prověřování a d srpna 1983 dle schváleného návrhu operativních pohovorů byl jmenovaný vytypován k získání ke spolupráci v problematice římsko-katolické církve. Na základě schváleného návrhu příslušnými náčelníky společně s dne 14.4.1984 kolem 11.00 hodin dopoledne přivezli ze Štramberka kněze s jeho souhlasem do hotelu Stadion v Kopřivnici, kde u vedoucího utajeně předem zajistili místnost. Získávání kněze prováděl za přítomnosti z úvodu projednal s osobadní styky, později naznačil jejich pokračování, s čímž jmenovaný vyjádřil slovní souhlas. Když křesťan nanesl otázku podepsání prohlášení o spolupráci a podávání zájmových informací z církevní problematiky příslušníkům StB, kněz toto odmítl se zdůvodněním, že se k tomu nehodí,

roč si vybrali jeho a podobně a v žádném případě nechtěl podepsat připravený text slibu o polupraci. ve snaze docílit získání tajného spolupracovníka, zprvu jej stále řesvědčoval, aby slib podepsal a později v rozporu se směrnicemi A-oper-I-3 použil vůči němu nátlaku. Začal mu vyhrožovat, že pokud slib nepodepíše, jeho synovec nemusí být přijat na teologickou fakultu, že sám může být zbaven státního souhlasu k výkonu duchovní činnosti.

nátlak stupňoval tím, že ze skříně v kanceláři vytáhl kuchyňské nože připravené na broušení sekáček na maso a začal knězi vyhrožovat, že v případě, když by chtěl odejít, může mít jeden nožů v zádech, že mu může být vyoperováno slepé střevo, přičemž může zemřít a podobně. Při tomto nátlaku dostal panický strach, začal omdlévat a ze židle, na které seděl se sesunul na zem. V té době požádal o mokrý ručník, kterým pak utíral knězi hlavu a polečně s jej opět posadili na židli. opět ze židle do stran padal k zemi a za této situace přidržel u země ostrím nahoru jeden z nožů s tím, že ať upadne na tento už, že to bude vypadat jako sebevražda. Na jeho pokyn krátkou dobu nůž u země přidržel rovněž

pak přivedl do kanceláře zástupkyni vedoucího, která měla kněze kompromitovat, že ji znásilnil. Šetřením nebylo zjištěno, že by se jmenovaná kanceláři před svlékala. Zdržela se zde jen krátce a odešla na žádost

závěru v odpoledních hodinách sdělil vedoucímu, že se mu jednání protahuje, neboť kněz jim nechce podepsat prohlášení o podávání informací. Vzhledem k tomu, že v souvislosti s podáváním mokrého ručníku zahlédl přes otevřené dveře

v bílém plášti a k jeho dotazu o koho se jedná mu sdělil, že je to lékař, požádal že by chtěl s tímto mužem hovořit o samotě. V té době text připraveného prohlášení o spolupraci opravil podle výhrad a nechal jej ležet

a stole. Změna se hlavně týkala znění, že „bude spolupracovat s StB“ na „že bude ohlašovat orgánům StB negativní jevy“. vyhověl ponechal jej s

o samotě. Vedoucí vysvětlil, že v daném případě prohlášení může podepsat, že bezpečnost mnohdy potřebuje od občanů různé informace a tedy, že to není nic závažného. Po tomto rozhovoru napsal vlastnoručně prohlášení, které také podepsal.

Trichter byl pak odvezen kolem 18.00 hodin služebním autem do Štramberka. Vedmětné věci nebyl proveden výslech kněze, neboť podle výpovědi

nechce s nikým o jednání s hovořit a nechce být nikým k těmto otázkám vyslýchán. Vzhledem k tomu, že v dostatečném rozsahu jednání popsala matka kněze již se syn o těchto věcech svěřil a vypověděli o tom a bylo

d jeho výsledku upuštěno. potvrdil, že se dopustil porušení směrnic A-oper-I-3 při získávání kněze se spolupraci a se rovněž doznal, že použil vůči knězi vyhrožování jak výše uvedeno. Na svou obhajobu jen uvedl, že byl

den snahou za každou cenu splnit plán v získávání tajného spolupracovníka v problematice církve když se jednání protahovalo, rovněž znervóznil a použil tohoto násilí, aniž si uvědomil v té době závažné následky. V jednání nejsou naplněny znaky skutkové podstaty trestného činu

zrazení státního tajemství. Provedeným šetřením bylo nepochybně zjištěno, že při získávání tajného spolupracovníka kněze postupoval v rozporu s operativní

směrnicí A-oper-I-3, zejména s č.l. 36 a 37 o způsobu získávání tajných spolupracovníků, tedy jako veřejný činitel vykonával svou pravomoc v rozporu se zákonem a dopustil se tímto jednáním trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a/ tr.zákona.

tím, že věc neohlásil jako veřejný činitel nesplnil povinnost vyplývající z jeho pravomoci se dopustil trestného činu ve smyslu § 158 odst. 1 písm. c/ tr.zákona. Šetřením a podle rávy vedení S StB Ostrava nebylo zjištěno, že by nesprávné jednání při

získávání tajného spolupracovníka bylo rozšiřováno mezi další osoby. Kněz vedoucí hotelu adion a zachovávají v tomto směru mlčenlivost. Po zhodnocení všech okolností za nichž došlo k nezákonnému jednání při získávání ke spolupraci

kněze s ohledem na malý následek, stupeň společenské nebezpečnosti v daném případě
 e možno spatřovat jako malý. S přihlédnutím k tomu a také k osobě a
 kteří dosud nebyli soudně trestáni, svědomitě společensky se angažují a jinak ve
 vých bydlístích žijí spořádaným životem, lze důvodně očekávat, že prostředky kázeňského řízení
 postačí k dosažení účelu sledovaného zákonem. Proto vyšetřovatel inspekce rozhodl podle § 159
 odst. 3 písm. b/ tr.ř. s přihlédnutím k ust. § 294 odst. 2 tr.zákona, věc postoupit ke kázeňskému
 vyřízení. Mimo kázeňské projednání se navrhuje zvážit otázku dalšího setrvání
 ze SNB. Z kázeňského rozkazu náčelníka Správy StB KS SNB Ostrava ze dne 17.9.1984 č.278 bylo
 zjištěno, že byl uložen kázeňský trest snížení služebního příjmu o
 10% na dobu 3 měsíců s odůvodněním, že šetřením vyšetřovatele inspekce náčelníka KS SNB bylo
 prokázáno, že dne 14.4.1984 porušil hrubým způsobem směrnice A-oper-I-3 a dopustil se svým
 jednáním trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 138 odst. 1 písm. a/ tr.zákona,
 přičemž vyšetřovatelem inspekce byla dne 12.9.1984 věc postoupena ke kázeňskému vyřízení.

Ze spisu ÚDV 6/VtB- 96 PČR Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu bylo
 zjištěno, že bylo sděleno obvinění

a z trestného činu zneužívání pravomoci
 veřejného činitele dle § 158/la tr.zákona, jehož se měli dopustit tím, že při projednávání případu
 zneužití násilí proti při jeho získávání ke spolupráci bývalými příslušníky StB

a jako tehdejší služební funkcionáři /
 - náčelník KS SNB, - náčelník S StB, - dozorový vojenský
 prokurátor, - vyšetřovatel KS SNB, - náčelník inspekce KS SNB / ukončili
 případ kázeňským rozkazem jako přestupek, přestože jednání pachatelů naplňovalo skutkovou
 podstatu trestných činů zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158/la tr.zákona v souběhu
 trestnými činy vydírání podle § 235/1 tr.zákona a útisku podle § 237 tr.zákona. Usnesením ze dne
 4.10.1996 vyšetřovatel ÚDV zastavil podle § 172/2a tr.ř. trestní stíhání a

neboť trest k němuž může stíhání vést je zcela bez významu vedle trestu, který pro
 ný trestný čin byl obviněnému již uložen. Usnesením OSZ v Ostravě ze dne 15.1.1998 bylo podle §
 74/2c § 172/1d tr.ř. z důvodu § 11/la tr.ř. zastaveno trestní stíhání proti obviněnému

neboť je nepřipustné, jelikož to nařídil prezident republiky, uživ svého práva udílet milost
 nebo amnestii. Usnesením Okresního státního zastupitelství Ostrava ze dne 8.4.1998 bylo trestní
 stíhání proti obviněným a stíhaným pro trestný čin

odle § 158/la tr.zákona, kterého se měli dopustit tím, že obv. ve funkci náčelníka
 tehdejší inspekce náčelníka KS SNB v Ostravě a obv. ve funkci vyšetřovatele

tehdejší inspekce náčelníka KS SNB v Ostravě, při šetření věci nesprávného provádění operativních
 konů náčelníkem VS StB Nový Jičín a operativním pracovníkem

při přesvědčování a získávání ke spolupráci s orgány StB kněze dne
 4.4.1984 v hotelu Stadion v Kopřivnici, posoudili toto jejich jednání jako trestný čin zneužívání
 pravomoci veřejného činitele dle § 158/la tr.zákona a dle tehdy platné právní úpravy v souladu s ust.
 294/2 tr.zákona věc odevzdali dle § 159/3b tr.ř. ke kárnému vyřízení, podle § 172/1b tr.ř. za
 použití § 174/2c tr.ř. zastaveno, neboť tento skutek není trestným činem a není důvod k postoupení
 věci.

Ze zprávy Arcibiskupství olomouci v Olomouci bylo zjištěno, že poškozený byl
 letech 1983 -1990 duchovním správcem farnosti Štramberk a Rybí. Z písemností té doby nelze
 oložit oficiální zástup v úkonech duchovní správy. trpěl v té době značnými
 epresemi, což bylo v důsledku jeho všeobecně citlivé povahy pro něho mimořádně bolestné, zvláště
 období velikonočních svátků. Ze své obecně známé svědomité zodpovědnosti a v důsledku
 nedostatku kněží vykonával své liturgické a pastorační povinnosti osobně / i

vypětím sil /. Někdy prosil kněze v okolí o sousedskou výpomoc. Byl hodnocen jako kněz až zčásti svědomitý. Zároveň je velmi citlivým hudebníkem a je pochopitelné, že psychická zátěž působí na něj negativně a vyvolává v něm vysilující nervovou indispozici.

Ze spisu Římskokatolické farnosti ve Štamberku bylo zjištěno, že dne 4.4.1984 požádal tajemníka ONV pro věci církevní o udělení státního souhlasu pro výpomoc předvelikonočního zpovídání a bohoslužby ve Štamberku dne 14.4.1984 a v Závišicích dne 16.4.1984 a pro stejnou výpomoc dne 14.4.1984 ve Štamberku a dne 15.4.1984 v Rybí. Ve stejný den žádal o státní souhlas pro výkon svatebních obřadů dne 4.5.1984 ve Štamberku. Následná žádost o udělení státního souhlasu, je až ze dne 4.5.1984 pro a k vykonání bohoslužeb v den pouti 3.6.1984 a pro místního duchovního správce / myšleno / k vykonání bohoslužeb v Životicích a ve Veřovicích tentýž den, poněvadž by šlo o výměnu. Dne 2.7.1984 žádal o uvolnění částky 10.000,-Kč na opravu hromosvodů a opravu fasády farní budovy. Dne 7.7.1984 pak žádal o povolení nastoupení dovolené ve dnech 9-14.7. 1984, 23. - 28.7.1984, 30.7.- 31.7.1984 a 6.- 11.8.1984 s odůvodněním, že dovolenou chce strávit ve stylu turistiky, poněvadž to velmi potřebuje. Jiné časově či věcně shodné záznamy ve vztahu k projednávané události ze dne 4.4.1984 nejsou ve spise zaznamenány.

Z důkazního materiálu použitelného v trestním řízení, který byl soudu předložen státním zastupitelstvím a z důkazů dodatečně opatřených soudem lze dovodit, že poškozený byl dne 14.4.1984 převezen do kanceláře hotelu Stadion, kde byl obžalovaným za přítomnosti operativního pracovníka získáván ke spolupráci se státní bezpečností. Po několikahodinovém nátlaku, kdy bylo poškozenému slovně vyhrožováno, a také odpírána možnost odejít na WC, podlehl a spolupráci podepsal. Učinil tak po vyhružkách, že bude zavřen do mrazícího boxu, že jeho synovec nedostuduje bohosloveckou fakultu, že do něj bude nalit alkohol a v opilém stavu bude převezen na záchytku, že dokud nepodepíše, tak z místnosti neodejde živý, že bude označen za pachatele násilného. Tvrději a arogantněji se přitom choval obž. Ten také své slovní výhrůžky naplnil nebezpečnou manipulací nožem, kdy tvrdil, že tímto nožem bude házet směrem na poškozeného a nožem také knězi přejížděl po krku a také vyhrožoval, že jej svlékne a bude řezat na nitálích. V průběhu tohoto nátlaku poškozený i omdlel a významně se tato událost projevila na jeho psychickém zdraví. Popsaný skutkový stav věci mohl být zjištěn i přes skutečnost, že oba obžalovaní k věci nevypovídali a poškozený vypovídal pouze v přípravném řízení.

Než soud mohl rozhodnout o vině, musel se vypořádat s otázkou možného promlčení a otázkou, zda neřeší věc již rozsouzenou. Aby mohl senát okresního soudu posoudit, zda je trestní stíhání obžalovaného vzhledem k možnému promlčení či k překážce věci rozsouzené vůbec přípustné, bylo nutné vyjasnit, pod které ustanovení je třeba skutek, pro který je stíhán, podřadit. Bylo možno učinit jednoznačný závěr o tom, zda jednání obžalovaného naplňuje skutkovou podstatu žalovaného trestného činu dle § 158/1a,2c tr.zákona, zejména, zda v důsledku jednání obžalovaného se u poškozeného vyvinula chronická úzkostná neuroza jako ševní choroba s trvalými následky a zda tedy svým jednáním způsobil „jiný zvlášť závažný následek“, jak předpokládá obžaloba. Pouze totiž při této právní kvalifikaci, u níž zákon stanoví odnětí svobody v sazbě 3-10 let, nedošlo k promlčení trestního stíhání.

Podle § 67/1 tr.zák. trestnost činu zaniká uplynutím promlčecí doby, jež činí 20 let jde-li o trestný čin, za který tento zákon ve zvláštní části dovoluje uložení výjimečného trestu,

12 let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně 10 let
5 let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně 3 léta
3 léta u ostatních trestných činů

Podle § 5 z.č. 198/1993 o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, do
omlčecí lhůty trestných činů se nezapočítává doba od 25.2.1948 do 29.12.1989, pokud
politických důvodů neslučitelných se základními zásadami právního řádu demokratického státu
došlo k pravomocnému odsouzení nebo zproštění obžaloby

Okresní soud je toho názoru, že je-li jednou trestný čin promlčen, jeho dodatečné prohlášení za
promlčený resp. zákonem dodatečně vyhlášené nezapočtení určité lhůty do lhůty promlčení
může znamenat opětovný vznik trestnosti. To by bylo v rozporu se zásadou zákazu rektroaktivity
tíži pachatele, zakotvené v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a s ust. § 16 tr.zákona
uvedeného lze dovodit, že výše citované ust. § 5 z.č. 198/93 se nevztahuje na trestné činy
účinnosti tohoto zákona již promlčené / tj. do 1.8.1993 /. Veškeré v úvahu přicházející právní
kvalifikace jednání obžalovaného / např. tr.čin vydírání dle § 235/1 tr.zákona - sazba do 3 let, tr.čin
díráni dle § 235/1,2c tr.zákona - sazba 2-8 let, trestný čin omezování osobní svobody podle §
1/1 tr.zákona - sazba do 2 let atd. / jsou prezentovány ve zvláštní části trestného zákona sazbou
lnětí svobody jejíž horní hranice nepřevyšuje 8 let. Pak obecně trestnost jednání při těchto právních
kvalifikacích zanikla uplynutím 5-ti leté promlčecí doby. Tato pětiletá doba skončila ještě před
činností zákona č. 198/1993 Sb. I pokud by soud přistoupil na stanovisko části právnické
řejnosti a dovodil, že formulace obsažená v § 5 zák.č. 198/1993 Sb. postačuje k tomu, aby již
omlčené činy mohly být znovu stíhány, pak je zřejmé, že den 30.12.1989 byl počátkem promlčení
by / bylo již možno předmětnou trestnou činnost stíhat /, avšak obvinění bylo

členo až dne 24.5.1996, tedy opět po uplynutí 5-ti leté promlčecí doby. Jedinou výjimkou z výše
edeného je použití právní kvalifikace uvedené v obžalobě, tedy posouzení jednání obžalovaného
co trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158/1a,2c tr.zákona, kde
konodárce počítá s trestní sazbou 3-10 let a pak vzhledem k 12-ti leté / do roku 1999 - 10-ti leté /
omlčecí době k promlčení trestního stíhání nedošlo. Stěžejní otázkou tak v tomto směru bylo
řešit, zda v důsledku jednání obžalovaného se u poškozeného vyvinula
ronická úzkostná neuróza jako duševní choroba s trvalými následky a zda tedy obžalovaný svým
dnáním způsobil tzv. „jiný zvlášť závažný následek“. K řešení této otázky měl soud k dispozici
lnak znalecký posudek vcelku s jednoznačným závěrem, že projednávaná událost byla oním
ouštěcím mechanismem zjištěné neurózy, později pojmenované posttraumatické stresové poruchy.
alecký posudek je však pouze jedním z provedených důkazů, které bylo nutno vyhodnotit nejen
lnotlivě, ale i v jejich souhrnu. Obecně lze konstatovat, že na vznik neurózy mohou mít vliv
echny prožité negativní vjemy a prožitky. Z hlediska časového horizontu delšího 10 let lze jen stěží
ětně určit či prohlásit jednu jedinou událost jako jedinou příčinu vzniku neurózy. Ač je vysoce
avděpodobné, že touto událostí bylo jednání obžalovaného dne 14.4.1984, nemohl soud přes
škerou snahu / tj. dodatečné ustanovení svědků z řad příbuzných a známých poškozeného kněze /,
spět k jednoznačnému závěru, že tomu tak opravdu bylo. Tento určitý stupeň nejistoty je
příčiněn mimo jiné i přístupem poškozeného k tomuto trestnímu řízení, jeho neochotou podrobit se
aleckému zkoumání, nedochováním příslušné zdravotní dokumentace i jinými okolnostmi. Těmi
ou např. tvrzení svědkyně, že byla přítomná první schůzky poškozeného
psychiatrem, na které si stěžoval i na jiné události než ze dne 14.4.1984 /... je
onásledován, děje se kolem něj plno podezřelých okolností, pozdě v noci na něj byla nastrčena
na ke zpovědi... /Tato první schůzka se měla navíc uskutečnit na podzim, což rozhodně není doba
zprostředně navazující na událost ze 14.4.1984. Také je tu další událost z blíže nezjištěné doby,
erou ve svědecké výpovědi popsal. Tímto svědkem popsane pronásledování kněze na

poškozeného rovněž silně psychicky zapůsobilo, jak je z výpovědi zřejmé. Senát okresního soudu se tak kloní spíše k závěru, že zjištěná chronická neuróza / nově posttraumatická stresová porucha / je důsledkem promyšleného a cílevědomého jednání politického aparátu tehdejšího komunistického režimu prezentovaného v daném případě příslušníky státní bezpečnosti, jejichž cílem bylo zdiskreditovat pro ně nepohodlné, politicky „nespolehlivé“ osoby. Neustálé pronásledování a agrese příslušníků StB, mezi které patřil i obžalovaný, hluboce a neodčinitelně zasáhly do života poškozeného. Soud je tedy toho názoru, že nelze izolovat pouze jeden / byť nejzávažnější / případ setkání poškozeného s mocenským aparátem příslušníků StB a označit jej jednoznačně za jedinou příčinu vzniku prezentované posttraumatické stresové poruchy. Při tomto závěru již není nutno ani řešit otázku, do jaké míry zjištěná duševní porucha omezila poškozeného v obvyklém způsobu života / v osobním životě, při výkonu kněžského povolání, v jeho libách a podobně /

Za jiný zvlášť závažný následek ve smyslu § 158/2c tr.zákona není považováno pouze způsobení jiné poruchy na zdraví, ale také např. i podstatné omezení základních práv a svobod občana, čili, k tomu bylo i v projednávaném případě, obzvlášť závažný zásah do osobní svobody občana. Trvalo 7 hodinový nátlak ze strany obžalovaného, který byl prováděn i se zbraní v ruce a byl pro poškozeného zdrcujícím psychickým traumatem, kdy bylo poškozenému vyhrožováno použitím zbraně, kdy byl omezen ve svobodném pohybu a zadržován bez zákonného důvodu, kdy byla významným způsobem ponižena důstojnost člověka, navíc kněze, je nepochybně okolností, která odmiňuje použití vyšší trestní sazby a kterou je možno podřadit pod pojem jiný zvlášť závažný následek „.

Okresní soud tak na základě provedených důkazů dospěl k závěru, že obž.

jako tehdejší zástupce náčelníka Okresní správy Sboru národní bezpečnosti, oddělení StB v Jihlávě, při získávání tajného spolupracovníka kněze postupoval v rozporu s tehdy platnou operativní směrnicí A-oper-I-3 i se zákonem č. 100/1970 Sb. o služebním poměru příslušníků SNB a jako veřejný činitel vykonával svou pravomoc v rozporu se zákonem, svým jednáním navíc způsobil jiný zvlášť závažný následek, neboť obzvlášť závažným způsobem zasáhl do osobní svobody občana.

Než soud mohl konstatovat, že obžalovaný svým jednáním naplnil skutkovou podmínku trestného činu dle § 158/1a,2c tr.zákona, musel se vypořádat i s druhou procesní překážkou, a rozhodnutím v této trestní věci nebude porušena zásada „ne bis in idem“, / ne dvakrát v jedné věci /, zda nejde o věc rozsouzenou.

Podle § 159/3b tr.zákona č. 48/1973 Sb. prokurátor, vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán může před zahájením trestního stíhání odevzdat věc příslušnému orgánu ke kázeňskému projednání, jde-li o trestný čin, který lze vyřídit kázeňsky, jestliže tento způsob vyřízení považuje vzhledem k osobě pachatele a povaze jeho činu za postačující.

Podle § 294/1 tr.zákona č. 140/1961 Sb. odůvodňují-li to okolnosti případu, lze kázeňsky vyřídit trestné činy podle § 270, § 273/1, § 274/1, § 275/1, § 276, § 277/1, § 278/1, § 280/1, § 281, § 284/1,2, § 285/1, § 286/1, § 287/1, § 288/1 tr.zákona.

Podle § 294/2 tr.zákona č. 140/1961 Sb., jestliže stupeň nebezpečnosti jiného trestného činu pro společnost, než které jsou uvedeny v odst. 1/ je malý a lze důvodně očekávat, že prostředky kázeňského vyřízení postačí k dosažení účelu sledovaného tímto zákonem, lze potrestání pachatele nechat příslušnému veliteli nebo náčelníku.

pokračování

Nutno souhlasit s dikcí ust. § 11/lg tr.ř., že trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li zahájeno, nelze jej pokračovat a musí být zastaveno proti tomu, proti němuž **dřívější stíhání** pro týž skutek učinilo pravomocným rozhodnutím jiného orgánu ke stíhání trestných činů oprávněného, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno.

Nabízí se jednak argumentace, že v daném případě před pravomocným uložením kázeňského trestu zahájení trestního stíhání vůbec nedošlo, a proto není třeba rušit pravomocné rozhodnutí náčelníka rovněž znění § 11/lg tr.ř. proti němuž dřívější stíhání, ale senát zdejšího soudu především ujímá stanovisko, že projednáváný skutek rozhodně nevykazuje malý stupeň nebezpečnosti činu o společnost / trestný čin dle § 158/la,2c tr.zákona má trestní sazbu 3-10 let /. Pokud byl proto povýšový skutek vyřízen nadřízeným náčelníkem, postupoval nejen tento náčelník, ale i orgán, který mu dle § 294/2 tr.zákona věc přenechal, mimo rámec svých oprávnění. Takovéto náčelníkovy opatření kázeňské potrestání / nebrání proto zahájení trestního stíhání nebo jeho pokračování pro týž skutek. Takovýto kázeňský rozkaz musí být od počátku absolutně neplatným, neboť byl vydán zcela kompetentním orgánem, tedy orgánem, který nebyl ke stíhání takového trestného činu vůbec oprávněn.

Obžalovaný pracuje jako soukromý podnikatel. V místě bydliště nebyl projednáván o přestupek a nebyl dosud soudně trestán. Polehčuje mu tak dosavadní řádný život ve smyslu § 33 sm. g/ tr.zákona. Při úvaze o druhu a výměře trestu vycházel okresní soud z kritérií uvedených v § 1/1 tr.zákona a musel zohlednit i ust. § 23/1 tr.zákona o účelu trestu. Na uložený trest musí mít vliv okolnost, že od spáchání skutku uplynulo téměř 17 let. Uplynutím času postupně slábne potřeba právní reakce na trestný čin a to jak z hlediska generální prevence / na trestný čin se pomíná, negativní ovlivnění společenského vědomí mizí a nebezpečnost činu se snižuje /, tak i z hlediska prevence individuální / obžalovaný se po dobu následných více než 16-ti let nedopustil žádné trestné činnosti, lze předpokládat pozitivní změnu jeho osoby, která přestala být pro společnost nebezpečnou /. Z hlediska charakteru trestné činnosti, pro kterou je obžalovaný stíhán, je však zcela na místě, aby se obžalovanému dostalo vedle negativního zhodnocení jeho trestného činu společnosti, což pro něj představuje vyslovení viny po projednání jeho činu před soudem i zákonného spravedlivého trestu. Trestní zákon přitom vychází ze zásady pomocné úlohy trestní represe, což z hlediska účelu trestu znamená, že k jeho dosažení má vést jen nezbytná míra trestní represe, která je nutná s ohledem na společenskou nebezpečnost spáchaného trestného činu a hodnocení jeho chatele a která ještě povede ke splnění účelu trestu. S ohledem na poměry obžalovaného a výše uvedená je soud toho názoru, že by použití trestní sazby § 158/2 tr.zákona / byť při dolní hranici / bylo pro obžalovaného nepřiměřeně přísné / ze zákona by šlo o trest nepodmíněný / a že účelu trestu lze dosáhnout i trestem kratšího trvání. Proto soud využil ust. § 40/1 tr.zákona a obžalovanému uložil trest v trvání 2 let, jehož výkon při splnění podmínek ust. § 58/la tr.zákona mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu 3 let. Samotné trestní stíhání obžalovaného, projednání činu před soudem, výrok o vině, jímž se jménem státu a společnosti vyjadřuje negativní zhodnocení činu obžalovaného a uložení trestu odnětí svobody v trvání 2 let, podmíněně odloženého na zkušební dobu 3 let, jsou ve svém souhrnu dostatečnou ^{zárukou} ~~zámekou~~ toho, aby bylo obžalovanému zabráněno spáchání trestné činnosti, aby vedl řádný život a aby bylo výchovně působeno i na ostatní členy společnosti.

kračování

Spisová značka: 4 T 194/97

o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání ve lhůtě do 8 dnů ode dne jeho doručení, ke
rajskému soudu v Ostravě, prostřednictvím zdejšího soudu.

Okresní soud v Novém Jičíně
dne 14.2.2001

JUDr. Jiří Hanzelka
předseda senátu